

Wocsis Tandy

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás
				Tárgy
				352.052.0
				ely
				"1958"
				-lő
				Személy
				Helyszám
Forrás: <i>M. Kézirat</i>				
<i>1958. VI. 8.</i>				
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)	

JÓ ELEG a nagyobb önállóság?

Válaszol: három budapesti kerület tanácsvezetője

A három tanácsvezető: **Futaki Bernát**, a XX. kerület, »Pest-erzsébet« tanácselnöke, **Pákozdi Imréné**, az I. kerületi tanács elnökhelyettese, a Vár melletti újjáépítésének éharcosa és **Katona Géza**, a VI. kerületi tanács fiatal v. b. titkára. Mind-egyikükhöz a következő kérdéseket intéztük:

Mennyiben segítette elő a tanács munkáját az az intézkedés, mely alapvetően megváltoztatta a helyi szervek község-politikai hatáskörét, növelte önállóságukat?

Melyek azok a területek, melyeken véleményük szerint a legkérívőbban jelentkeznek a szűkebb hatáskörből fakadó visszasságok?

S mindebből következően: szükségük van-e a kerületi tanácsoknak nagyobb önállóságra?

A kérdésekre adott válaszok:

Hasznos-e a kerületi tanácsok községfejlesztési hatáskörének növekedése?

FUTAKI BERNÁT: — A XX. kerületi tanács — mint minden budapesti kerület — ebben a hónapban tárgyalja meg a községfejlesztési alap felhasználását. A tervet hasonlíthatatlanul könnyebb körülmények között készítettük el, mint akár még a múlt esztendőben is. Szabadon gazdálkodhatunk a kerületi tanács bevételeiből, mi döntjük el, hogy a rendelkezésünkre álló összeget milyen arányban és milyen intézmények fejlesztésére használjuk fel. Ma már világosan látjuk: egészségtelen állapot volt az, amikor a kerület szükségleteit kevésbé ismerő felsőbb szervek szabták meg, mire költünk.

— Mire nyújt lehetőséget például az új intézkedés? Csak egyetlen példát említek.

A kerület lakóházainak jelentős hányada meglehetősen rossz állapotban van. Ennek — az idő koptató munkáján kívül — nem utolsósorban oka a néhány év előtti árvíz, az 1956-os földrengés és az ellenforradalom kártevése is. A kerület 14 500 házából 3500 megsérült. A végrehajtó bizottság ezért elhatározta, javasolja a tanácsülésnek: bár a lakbér-bevételek mindössze 6,6 millió forintot tesznek ki egy évben, költünk az idén 9 milliót a lakóházak tatarozására.

— Helyes természetesen az, hogy a tanács saját bevételein túl is kap segítséget. A kerület összes bevétele 12 millió forint, ezzel szemben a beruházások értéke megközelíti a 65 milliót: két iskolát építünk, egyet a Csarnok téren, egyet Soroksáron — csak a

saját forrásainkból ezeknek a költségeit aligha tudnánk fedezni.

— A tanács perspektivikus tervet is kidolgoz a kerület fejlesztésére: bővítenünk kell a vízvezeték-hálózatot és a csatornarendszert. Mi a lényeg? *Nem kell olyan ígéreteknek tenni, melyek esetleg a saját hibáinkon kívül, nem valósulhatnak meg.* Ha azt mondjuk, a Magyar utcát lekövezzük, vízvezetékét építünk, meg is tudjuk csinálni...

PÁKOZDI IMRÉNÉ: — Sokkal könnyebb így dolgozni. *Mi tudjuk a legjobban, mit akarunk építeni.* Nagyjából tudjuk, milyen összegekkel gazdálkodhatunk jövőre és két esztendő múlva, ezért már most beszélhetünk arról, hogy 1960-ban valószínűleg megkezdjük egy nagy, emeletes kultúr helyiség építését a Krisztina térnél, a Zöldfavendéglő helyén. Erre — minden I. kerületi lakos elmondhatja — igazán szükség van. Mert műemlékünk ugyan sok van, de mozik csak egy.

KATONA GÉZA: — Hogyan készítettük el az ideai községfejlesztési tervet? Megállapítottuk, hogy a hozzájárulási rendszer módosulásával félmillió forinttal növekednek a bevételeink. Ismertettük a tanács osztályai-val és az állandó bizottságokkal: milyen összeg áll rendelkezésünkre, azok pedig — mint a

szükségeket legjobb ismerői — bejelentették, melyek azok a legfontosabb területek, melyekről feltétlenül az idén kell gondoskodnunk. Ezek összeállításából állítottuk össze a tervet.

— Úgy láttuk, két területre kell a legnagyobb figyelmet fordítanunk: az *oktatásra és az egészségvédelemre.* Tehát ebben az esztendőben a rendelkezésre álló összegek döntő hányadát ezekre költjük. Tatarozzuk az általános iskolák egy részét, a Kölcsey Gimnáziumot, továbbfejlesztjük a Hárshegyén a diákok nyári táborát és a dunabogdányi

ügyi vonatkozásban: az év végéig új szárnyépületet emelünk a Csengery utcai rendelőintézet mellett; 200 000 forint értékben központi mosodát létesítünk az egészségügyi intézményeknek, átalakítjuk a Benczur utcai kórház fűtőberendezéseit. Úgy gondoljuk, ezekkel az intézkedéseinkkel mindenki egyetérthet.

Hol szűk a hatáskör?

FUTAKI BERNÁT: — Úgy gondolom minden kerületben máshol. Például Pesterzsébeten: korábban, még önálló város voltunk, nem kellett hetekig várni, ha mondjuk bezsakadt valahol az úttest, vagy egy intézményünkben elromlott a vízvezeték. A fővárosi tanács felügyelete alatt dolgozó Csatornázási Műveket, Víz-

műveket, karbantartó vállalatokat véleményem szerint — legalább a peremkerületekben — fokozatosan újból át kellene adni a helyi tanácsoknak.

PÁKOZDI IMRÉNÉ: — Nincs elég önállóságunk például egészségügyi vonalon. Mi tudjuk, hogy a kerületnek hány orvosra, vagy gondozónőre lenne szüksége. *Hiába van keretünk arra, hogy a bölcsődébe egy új gondozónőt alkalmazunk — nem hozhatunk ide senkit.* Nincs akkora hatáskörünk, hogy egészségházat létesítsünk a kerületben, pedig 54 000 ember tanúsíthatja mennyire szükség volna rá. A XII. kerületbe járnak át betegeink rendelkezésre.

— A népművelés területén: *egyetlen mozik van a kerületben — ezt már említettem —, de annyi beleszólásunk sincs a működésébe, hogy utasíthatnánk a vállalatot, tegye kulturáltabbá a helyiséget.* Szégyen ilyen mozihoz vetíteni, de mi csak könyöröghetünk, ók meg vagy meghallgatnak minket egyszer vagy sem. Vagy a kereskedelemben: a hatályban levő rendelkezések szerint akármilyen visszasságokra is derít fényt a kerületi tanács, csupán 200 forintig terjedő pénzbírság kirovására van hatásköre. Kérdezem, nem furcsa ez egy kisé?

KATONA GÉZA erre a kérdésre nem válaszolt.

Kell-e tehát nagyobb önállóság?

FUTAKI BERNÁT: — *Fel-tétlenül.* Érezzük, hogy azt a hatáskörnövekedést, melyet eddig kaptunk, igen jól ki tudtuk használni a lakosság érdekében. *Több a levegő, mélyebben tudunk lélegezni.* Persze a kérdés megoldása egyáltalán nem egyszerű. Nyilvánvaló, hogy a fővárosi tanács is csak akkor tud átadni egyes vállalatokat, intézményeket, ha ugyanakkor a minisztériumok is lemondanak bizonyos hatáskörükbe tartozó üzemek közvetlen kezeléséről. *A magam részéről mindenesetre nagyon bizakodom.*

PÁKOZDI IMRÉNÉ: — Biztató jelek mutatkoznak: a felsőbb szervek foglalkoznak a problémával. *A fővárosi tanács munkájában például a leg-utóbbi tanácskonferencia óta mélyreható változás következett be.* A kerületre vonatkozó összes intézkedéseiket megbeszélük velünk, fontos kérdésekben kikérik a kerületi v. b. elnök véleményét és megszűnt az ügyintézésben azelőtt annyira divatos lett »partizánkodás«, hogy tudniillik minduntalan megkerülték a kerületi tanácsot, rátartozó felterjesztések esetén is. *Növelni kell a helyi szervek önállóságát, de tudjuk, hogy ezt egyik napról a másikra csak rosszul lehetne megoldani.* Ezért türellemmel kell lennünk.

KATONA GÉZA: — Az önállóság munkamódszer kérdése. Amióta tanács a tanács, szünet nélkül vitatkozunk azon, melyik módszer a helyesebb, az erősebben centralizált, vagy a nagyobb önállóságot nyújtó. *Lassan pontot kellene tennünk ennek a vitának a végére* — nézetem szerint ez volna a legfontosabb. Az én álláspontom: *az eddigi eredmények semmiképpen sem igazolhatnak mást, mint azt, hogy az út, amelyen elindultunk, helyes volt.*

*

Mindabból, amit hallottunk, hadd vonjunk le néhány következtetést:

A tanácsok vezetőinek véleménye megegyezik abban, hogy *a kerületi tanácsoknak és általában a helyi szervezeteknek szükségük van a szélesebb hatáskörre*, elsősorban azért, mert a lakosság nagy része az ügyek zömében hozzájuk fordul. Helytelen és rontja a tanács tekintélyét, ha túl sok esetben kell azt a választ adnia: »forduljanak kérem a fővárosi tanácshoz, mi nem vagyunk illetékesek.«

A nagyobb önállóságot nem lehet elhamarkodottan megvalósítani, de a *felsőbb szervezeteknek mindenesetre meg kellene vizsgálniuk, melyek azok a területek, amelyeket jellegüknél fogva a kerületi* — másutt a községi vagy a járási — tanácsok hatáskörébe kellene utalni.

A hatáskör módosítás végrehajtása, ahogy mondani szokás, ma még »*harc kérdése*«. Egyes minisztériumok, magasabb tanácsai fórumok kétségkívül szükségtelenül ragaszkodnak bizonyos üzemek, vállalatok, intézmények, hatósági jogkörök megtartásához. Erről egyébként sok szó esett a tanácsvezetők év elején megtartott országos konferenciáján is.

S végül: *nem képzelhető el a helyi tanácsok önállóságának növekedése a tanácsok politikai és szervezeti megerősödése nélkül.* Ez alapfeltétel.

Eddig a helyi tanácsok véleménye. Következő cikkünkben arra válaszolunk: mi ugyanerről a *felsőbb szervezetek* nézete.

Kocsis Tamás